

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 Din, za ½ leta 90 Din, za ¼ leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Račun pri pošt. hranilnici v Ljubljani št. 11.953. — Telefon št. 25-52.

Leto XVIII.

V Ljubljani, v torek, dne 10. decembra 1935.

Štev. 128.

Težke ugotovitve

Od 1938 milijonov, ki jih je izdala država za nove železnice, je dobila Slovenija 99 milijonov ali 4,64%, od 2451 milijonov, ki jih je izdala država za ceste, mostove in poslopja, je dobila Slovenija 69 milijonov ali 2,81%. Od 55 milijonov, ki so bili izdani iz drž. sklada za javna dela, je dobila Slovenija 2,7 milijona ali 4,9%. Od 1157 milijonov Din, ki so namenjeni za javna dela po zadnji uredbi, pa je določenih za Slovenijo 69 milijonov Din ali ne celih 6%. To je le nekaj ugotovitev iz članka o javnih delih, ki je izšel v "Trg. tovarišču" in o katerem poročamo na drugem mestu.

Ta delež Slovenije pri javnih delih je tako majhen, da ne odgovarja niti številu njenega prebivalstva, še manj višini davkov, ki jih plačuje Slovenija. To zapostavljanje Slovenije pri javnih delih pa je zopet nov dokaz, kako naša državna finančna uprava slabo razume svoj posel.

Tudi finančna uprava ve namreč zelo dobro, da se nikjer v državi ne plačujejo davki tako v redu, ko v Sloveniji in da je zanjo Slovenija od vseh pokrajin najbolj aktivna pokrajina. Če torej hoče državna finančna uprava, odnosno oni gospodje, ki odločujejo o naših državnih finančah, imeti, da ji bo finančni vir, ki prihaja iz Slovenije, vedno zagotovljen in se še po možnosti povečal, potem mora tudi sama gledati na to, da bo mogla Slovenija zaslužiti denar, ki ga potrebuje od nje država. Če bi se pri nas vodila preudarna in pametna državna finančna politika, bi se zato državni denar investiral predvsem v pokrajine, ki so za državo finančno aktivne. Kakor vsak zasebnik investira svoj denar predvsem v kraje, ki mu dajejo dobiček, tako bi morala ravnati tudi država. Po tem edino pravilnem načelu pa se naša finančna politika ne ravna in pri nas se investira denar za podjetja, ki ustvarjajo državi vedno nove deficite. Vsaka investicija povečuje s tem državne izdatke, mesto da bi ji odpirala novih dohodkov.

Od vseh železniških direkcij je ljubljanska najbolj aktivna. Logično bi sledilo iz tega dejstva, da se bodo investicije izvršile pred vsem na področju Slovenije. Zveza Slovenije z morjem je poleg tega naravnost državna nužnost, ki je tudi že zakonjena, a kljub temu čakamo še danes na realizacijo tega projekta. In vendar bi bila ta zveza s svojim bogatim tranzitom brez dvoma ena najbolj rentabilnih prog v državi.

Zapostavljanje Slovenije pri javnih delih je zato ena najtežjih napak v drž. gospodarstvu, od katere je državna blagajna predvsem prizadeta. Ne glede na to pa pomeni to zapostavljanje tako težko krivico Sloveniji, da moramo proti njej z vso odločnostjo protestirati.

A tudi če bi hoteli, ne bi mogli trpeti še nadaljnega in tako očitnega zapostavljanja slovenskega gospodarstva, ker se to danes bori za svoj obstoj in ker ne more pogrešati niti enega dohodka, ki mu gre. Treba se vendar zavedati, da je bil denar Slovenije po vojni več ko decimiran in da je od vsega deset- in desetletnega varčevanja vsega slovenskega naroda ostal le majhen del, ki pa je vrhu vsega danes še zamrznjen. Treba pomisliti, da je padla proizvodnja slovenskih premogovnikov za polovico, da je ubit ves dohodek od lesa, da se ne more razviti tujski promet, da je konec vsemu onemu denarju izseljencev, s katerim so se reševale slovenske kmetije. Če k tem dejstvom pristojemo še nazadovanje trgovine in obrta, silni padec delavskih mezd in redukcijo uradniških plač ter veliko nazadovanje cen za vse pridelke, potem se nam pokaže vsa ogromna stiska, v katero je zašlo slovensko gospodarstvo. A pri vsem se od agrarno pasivne Slovenije zahtevajo vedno novi in vedno višji davki. Kam naj to privede?

Če bi bila Slovenija bogata, če bi cvetelo njeno denarništvo in če bi rasla njena produkcija, bi vendar morala proti temu nezaslišlanemu zapostavljanju protestirati.

A Slovenija je danes bedna, ki komaj še ima za svoj gol obstanek in vsako zapostavljanje pomeni uničevanje njene obstojne možnosti. Slovensko gospodarstvo je v resnici potisnjeno že na rob prepada in vsako zapostavljanje ga mora vrci v prepad.

Ponavljamo: od gospodarsko aktivne Slovenije bo imela država svoje dohodke,

od gospodarsko umirajoče ne more dobiti nič. Zato pa se mora državna finančna politika temeljito izpremeniti in mora biti zapostavljanja Slovenije konec ali pa bomo doživeli gospodarski propad Slovenije, ki si ga pač nihče ne želi, če ni odkrit sovražnik Jugoslavije. Kajti tudi Slovenija je eden bistvenih pogojev za obstoj Jugoslavije.

Zahteve izvoznikov v Anglijo

Izvajanje sankcij proti Italijanom je vzelo italijanski trg, kar je zlasti težko zadelo slovenske lesne izvoznike in vse slovensko gospodarstvo. Nujno potrebno je zato, da najdemo druge trge v nadomestilo za izgubljeni italijanski trg. Naši izvozniki se tudi temeljito trudijo, da bi ta cilj dosegli, morajo pa žal konstatirati, da oblasti njih prizadevanja ne podpirajo v tej meri, kakor bi bilo treba. Tako je ostala še vedno neuslišana zahteva, da se uvede redni promet med našimi in levantinskimi pristanišči. Tudi zahteve po znižanju prevoznih tarif, dovolitvi deviznih olajšav, premijah in drugem so ostale brez pozitivnega odmeva. Glavna napaka pa je v tem, da se niti sedaj, v času največje stiske nič ne stori za smotrno organizacijo našega izvoza. V takšnem položaju je seveda stališče naših izvoznikov še zlasti težko. Osvoje naj si tuje trge navzlic vsej ostroti tuje konkurence, ki je še zlasti nadmočna, ker uživa vso podporo svojih držav, naši izvozniki pa so navezani le na sebe in ovirani vrhu tega še od naše birokracije, ki z nepotrebnimi predpisi še otežkuje izvoz.

Zato zaslužijo tem večje priznanje oni naši izvozniki, ki so se kljub vsem težavam lotili težkega dela, da pridobijo našemu blagu nove tuje trge. V prvi vrsti pa je seveda treba priboriti našemu blagu dostop na one trge, kjer se plačuje za dobro valuto in kjer ni prevelikih deviznih omejitev. Zlasti pa bi morali gledati na to, da s kompenzacijami odpremo našemu blagu pot vsaj na trge onih držav, iz katerih več uvažamo, kakor pa tja izvažamo. Tako smo v zunanji trgovini z Anglijo pasivni za 150, s Francijo pa za 126 milijonov Din. Za vseh teh 150 milijonov Din bi mogli izvoziti blaga v Anglijo, če bi seveda oni, ki določajo pota naše državne zunanje politike, hoteli in znali nastopiti tako kakor treba.

In vsa slovenska, a tudi vsa jugoslovanska gospodarska javnost zahteva, da se ta cilj doseže in zato zahteva tudi, da se v polnem obsegu izvedejo zahteve, ki so jih sklenili naši izvozniki v Anglijo.

V imenu Osrednje sekcije lesnih trgovcev pri Zvezi trgovskih združenj je sklical predsednik sekcije g. Fran Skrbec za soboto popoldne informativno sejo vseh interesentov za izvoz v Anglijo, da se pogovore, na kateri način bi se mogel povečati naš izvoz v Anglijo. Na seji se je predvsem razpravljalo o možnostih lesnega izvoza v Anglijo, ker je v tem pogledu Slovenija pač najbolj zainteresirana. Po izbrani debati se je ugotovilo, da so tu možnosti za izvoz našega lesa v Anglijo, zlasti še, ker smo v trgovini z Anglijo visoko pasivni.

Pri sedanjih razmerah pa ne bi bil ta izvoz v tej meri koristen za izvoznika samega, kakor pa bi bil koristen za prebivalstvo in državo. Zato je tudi država predvsem interesirana, da ta izvoz omogoči. Tako se na Dolenjskem plačuje bukovina po 250 Din, za lesne izdelke iz te bukovine pa bi se moglo dobiti v Angliji od 1400 do 1600 Din. Skoraj ves zaslužek od te razlike pa bi šel za delavske moči, za obrabo strojev, za socialno zavarovanje, za davke in za vse druge izdatke, ki bi bili potrebni pri izdelavi teh lesnih izdelkov. Lesni izvoznik ne bi torej skoraj nič zaslužil, vendar bi bil za nas ta izvoz dobičkanosen, ker bi dobili naš les plačan in vrhu tega bi našli ljudje svoj zaslužek ter bi se na

ta način indirektno rentirala državi pomoč, s katero bi omogočila izvoz lesnih izdelkov v Anglijo.

Da bi pa sploh mogel naš lesni izvoznik z upanjem na uspeh nastopiti na angleškem trgu, pa je potrebno, da se izvedejo naslednje stvari:

1. Uvesti treba izvozne premije. Ker vse druge države podpirajo svoj izvoz z izvoznimi premijami, je jasno, da more naš izvoznik uspešno konkurirati z njimi le, če tudi sam uživa enake premije.

2. Sedanja neorganiziranost našega izvoza je treba odpraviti. Trgovska zastopstva pri naših konzulatih in poslaništvih ne nudijo danes izvoznikom nobene pomoči. Ta težka napaka se mora na vsak način odpraviti.

3. Ustanoviti je treba velike izvozne sindikate, da se bo naše blago pošiljalo v Anglijo v večjih količinah, ki bodo uživale vse bonifikacije, ki se priznavajo pri prevozu za vagonске pošiljke. V zvezi s tem

bi bilo treba ustanoviti tudi skupne prodajne urade, da bi se na angleškem trgu izločila tudi vsaka medsebojna konkurenca naših izvoznikov.

4. Vsa naša izvozna trgovina trpi zbog popolnega pomanjkanja vsakih kreditov. Na vsem svetu je zunanja trgovina odvisna od kreditov in če naši izvozniki teh ne dobe, potem tudi ne morejo obratovati. Seveda pa mora biti tudi obrestna mera teh kreditov znosna. Na velikih svetovnih trgih ne more biti uspešen izvoznik, ki plačuje večje obresti, kakor pa so na teh trgih običajne. Obrestna mera, ki jo plačuje danes naš izvoznik, je tako visoka, da je naravnost prohibitivna in ena bistvenih ovir našemu izvozu.

5. Izvozniku je treba dovoliti, da prodaja devize za svoje blago prosto po dnevnem tečaju, ne pa da mora odstopiti 50% teh deviz Narodni banki. V današnjih težkih časih ne more izvoznik podpirati uvoza s cenovnimi devizami.

6. Prevoznino za naš izvoz je treba na vsak način znižati in omogočiti boljše zveze z Anglijo.

Končno pa treba odpraviti vse birokratične ovire, ki ovirajo naš izvoz.

To so zahteve naših izvoznikov in te zahteve so tako prepričujoče in nujne, da se morajo v celoti izvesti ali pa bo vsak izvoz v Anglijo nemogoč. Mislimo pa, da ni danes Jugoslovana, ki bi mogel prevzeti odgovornost, da bi s preslihanjem teh zahtev onemogočil ta izvoz. Zato upamo kljub vsem slabim izkušnjam, da bodo navedene zahteve izvoznikov izpolnjene.

Javna dela v naši državi

Slovenija je bila pri vseh javnih delih prikrajšana

Zadnji "Trgovski tovarišču", ki je tudi sicer bogat na aktualni vsebini, je objavil zelo pregleden in jasen članek znanega gospodarskega urednika Draga Potočnika o javnih delih v naši državi. Ker so v članku navedena dejstva usodne važnosti za slovensko gospodarstvo, navajamo glavne ugotovitve članka.

Takoj po vojni se je začela v Jugoslaviji živahna investicijska delavnost. V prvih letih se je financirala ta delavnost s tiskanjem bankovcev, l. 1921 pa je bilo razpisano naše prvo notranje posojilo, 7% investicijsko posojilo, ki je bilo deloma prisilno. Od 500 milijonov Din je bilo podpisanih 337,2 milijona, 162,8 milijona pa so dale banke. Za investicije je šlo od vse vsote 373,3 milijona.

L. 1922. je bilo sklenjeno z banko Blair 100 milijonsko dolarsko posojilo, od katerega bi se moralo porabiti 30 milijonov za splošno državne potrebe, 70 milijonov pa za železnice, med drugimi tudi za zvezo Slovenije z morjem. Od tega posojila pa sta bili realizirani le dve tranši, in sicer prva v višini 15,250,000 dolarjev v l. 1922. in druga v višini 30 milijonov dolarjev l. 1927. Prva tranša se je skoraj v celoti porabila za splošne državne potrebe, od druge pa je šlo 7 mil. za manjše železniške gradbe, 13 mil. za železnico Beograd-Kotor, ostalo so porabila druga ministrstva.

Stabilizacijsko posojilo v l. 1931. je bilo uporabljeno za plačilo dolga Nar. banke in zaradi izpadka reparacij za nujne tekoče državne posle.

Investicijskih posojil je bilo s tem konec in naša država si je pomagala odslej na ta način, da je sklenila za zgraditev novih železnice pogodb z različnimi tujimi tvrdkami.

S pomočjo vseh teh posojil ter rednih proračunskih sredstev je naša država zgradila v l. 1919 do 1930 skupno

924 km novih železnice,

za kar je izdala 1938 milijonov dinarjev. Od teh novih železnice je bila v Sloveniji zgrajena Prekmurska in deloma v Sloveniji železnica Rogatec-Krapina, ki sta skupno veljali 84 milijonov Din. Če pristojimo k tem še izdatke za železniški most

v Zidanem mestu, potem je dobila Slovenija od vseh železniških investicij, v višini 1938 milijonov, celih 90 milijonov ali 4,64%.

Za ceste, mostove, poslopja in instalacije je izdala država 2386,4 milijona dinarjev, za druga dela pa je prispevala 64,2 milijona Din. Od vseh teh je bilo izvršenih v Sloveniji za 69 milijonov, da je dobila Slovenija od vseh 2451 milijonov le 2,81%. Ta odstotek pa je dejansko še nižji, če se upošteva, da so mnoga javna dela izvršila tudi banovine, ki jih je država običajno tudi dobro dotirala, dočim je dravska banovina že nekaj let brez vsake državne dotacije.

Nato poroča avtor obširno o raznih uredbah in zakonih za izvajanje nujnih javnih del. Večina teh zakonskih predpisov je ostala bolj na papirju, vendar pa se je na podlagi teh uredb in od njih določenih novih davščin nabralo za državni sklad za javna dela 5,5 milijonov Din, od katerega je dobila Slovenija 2,7 milijona ali 4,9%.

Sele v l. 1935. so se začela pravilneje financirati javna dela, da se namreč niso plačevala z dohodki od novih davkov. Kajti ti novi davki so vzeli narodnemu gospodarstvu več, kakor pa so mu dala z njimi omogočena javna dela.

Izšla je uredba o finansiranju javnih del, ki je določala 1 milijardo za dela v resoru gradbenega in železniškega ministrstva. Pozneje je bil ta znesek povečan na 1157 milijonov Din. Določen je bil tudi podrobno izdelan program vseh teh del, od katerih naj bi odpadlo za ceste 578 milijonov. Slovenija bi dobila od te vsote obemem z jadransko cesto, ki je deloma na ozemlju savske banovine, 35 milijonov Din ali 6,05 odstotkov.

Skupno

od 1157 milijonov bi dobila Slovenija 69 milijonov ali ne celih 6%.

Temu nasprotno pa je treba konstatirati, da se stekajo vloge pri Drž. hip. banki in Poštni hranilnici v posebno veliki meri iz

Slovenije, da daje Slovenija državi na leto od 200 do 300 milijonov več kakor pa od nje prejema in da je vsa gospodarska aktivnost Slovenije zaradi popolnega zastoja njenega denarništva ubita.

Svoj članek zaključuje g. Drago Poločnik še z dvema ugotovitvama.

Letos je bil svečano otvorjen most čez Donavo, ki je veljal 474 milijonov Din, most čez Savo, ki je veljal 90 milijonov. Finančni zakon pa pooblašča prosvetnega

ministra, da najame za nove investicije 42.165.000, od česar odpade za ljubljansko univerzitetno knjižnico 7.500.000 Din. Za ureditev beograjskega pristanišča pa je določenih nadaljnjih 110 milijonov Din. Če tudi ne upoštevamo še druge investicije, ki se bodo izvedle v Beogradu in drugih krajih, zopet je konstatacija samo ena, da je Slovenija zapostavljena.

Te konstatacije dovolj jasno vprašujejo, kaj je za Slovenijo danes najvažnejše, da se namreč neha zapostavljanje Slovenije.

25 letnica Trg. zbornice v Beogradu

V nedeljo je proslavila Trgovinska zbornica v Beogradu svojo 25letnico. Jubilej zbornice je bil praznični dan za ves beograjski gospodarski svet, h proslavi tega jubileja pa so prihiteli tudi zastopniki našega gospodarstva iz vseh krajev države. Za ljubljansko Zbornico za TOI se je udeležil slavnosti njen predsednik Ivan Jelačin.

V slavnostni dvorani zbornice je bil v nedeljo jubilejni občni zbor Trgovinske zbornice. Med drugimi so se udeležili zborovanja kot kraljev odposlanec ordonancijski oficir kap. Pavlović, za vlado trg. minister dr. Vrbanić in minister dr. Behmen, za Narodno banko guverner dr. Radosavljević in gen. direktor dr. Protić, za zagrebsko zbornico komisar Uzorinac, za ljubljansko Ivan Jelačin, za Zavod za pospeševanje zun. trgovine dr. Tomasić, za Prizad Markovič, številni uradniki gospodarskih ministrstev in drugi.

Svečanost je otvoril predsednik zbornice Milutin Stanojević, ki je pozdravil vse pri-

Iz zgodovine beograjske Trgovinske zbornice

Prve zbornice v Srbiji so bile ustanovljene na podlagi zakona o obrtih z dne 29. junija 1910, in sicer industrijska, trgovinska, obrtniška in delavska, od katerih je bila vsaka samostojna zbornica. Za 4 mesece po izidu tega zakona so bila pravila za nove zbornice, razen za delavsko, že izdelana in minister narodnega gospodarstva je ta pravila potrdil. Člane zborničnega sveta je imenoval minister izmed kandidatov, ki mu jih je predložilo v dvojnem številu Srbsko trgovsko društvo, ki je tudi dalo iniciativo za ustanovitev trgovinske zbornice. Dne 18. avgusta 1910 je bila prva ustanovna seja nove zbornice, na kateri se je nova uprava zbornice konstituirala. Za predsednika je bil izvoljen dr. Riznić, predsednik Srbskega trgovskega društva, za podpredsednika Toša Mijajlović in David Simić, za tajnika pa dr. Vlada Marković. Nato so bila pravila nove zbornice po mnogih sejah sprejeta definitivno in dne 9. oktobra tudi potrjena od ministrstva za narodno gospodarstvo.

Prvo leto zborničnega gospodarstva je bilo nad vse živahno. Samo plenarnih sej je bilo 25, sej uprave pa 17., kar je pač za gospodarsko zbornico rekordno število. Leta 1912, so bile prve redne volitve v zbornico in s tem se je začelo tudi njeno normalno poslovanje. Balkanska vojna je delovanje zbornice nekoliko ustavila, zato pa je imela zbornica tem več dela po vojni, ko je začela skrbeti za gospodarsko obnovo stare Srbije. Poslala je v novo osvojene kraje svojega tajnika in na podlagi njegovega poročila ustanovila nato v decembru 1913 v Skoplju in Bitolju posebna zbornična odseka. Odsek v Skoplju je kmalu nato začel tudi delovati ter bil l. 1921. izpremenjen v samostojno zbornico.

Za časa svetovne vojne se je zbornica preselila obenem z drugimi uradi v Niš. Z odstopom srbske vojske v tujino pa je prenehalo tudi njeno delovanje. V emigraciji je bilo 16. julija 1916 sklenjeno, da zbornica obnovi svoje delo ter se je ustanovila v Marseillu Začasna trgovinska zbornica, ki se je kasneje preselila v Nico, ker je bilo tu več srbskih begunccev. V emigraciji je zbornica predvsem pripravljala gospodarsko obnovo Srbije, pomagala z raznimi podporami trgovcem beguncem in skrbela za trgovinsko naobrazbo naraščajočih. Obenem pa je tudi proučevala razmere na tujem trgu in skušala ustvariti dobre stike s tujimi trgi. V ta namen je ustanovila svoje ekspoziture v Solunu, Krfu in Parizu.

Posebno pa je bila zbornici pri sreju gospodarska obnova dežele ter se pri tem ni omejila le na kraje stare Srbije, temveč je skušala doseči sodelovanje tudi z gospodarskimi organizacijami preko Drine ter zlasti z zbornicami v Zagrebu, Ljubljani, Osijeku in Splitu, ker spadajo te zbornice med najbolj stare in najbolj organizirane ustanove te vrste v jugoslovan-

stotne, nato pa podal kratek pregled, kondenziran historiat zbornice, ki ga objavljamo na drugem mestu.

Koncem svojega govora se je s hvaležnim priznanjem spominjal vseh, ki so pripomogli do uspeha zbornice.

V imenu vlade je nato pozdravil zborovanje s krajšim govorom minister doktor Vrbanić. Na predvečer balkanskih vojn ustanovljena beograjska zbornica je z uspehom delala tako v času vojne ko pozneje po osvobojenju za napredek našega gospodarstva. To delo zasluži tem večje priznanje, ker je postavila povojna doba celo vrsto novih problemov. Srečen je, da more v imenu kraljevske vlade čestitati zbornici, da je vse te naloge uspešno dovršila. Naj bi še nadalje enako uspešno nadaljevala svoje delo.

Ko so čestitali zbornici še številni drugi govorniki, med njimi ban donavske banovine, guverner N. B. dr. Radosavljević, komisar zagrebske zbornice Uzorinac, predsednik Jelačin in drugi, je bila slovesnost zaključena.

stvar, kakor je naglasila zbornica v svojem poročilu na vlado o nujno potrebnih ukrepih za obnovo gospodarstva.

Omeniti bi bilo še treba, da je začasna zbornica v Nicu dala iniciativo za prireditelj srbske umetniške razstave v Lyonu ter da je organizirala na velesajmu v Bordeaux svoj posebni oddelek.

Z ministrskim odlokom z dne 7. decembra 1918 je bilo delo zbornice po vojni obnovljeno. Delo zbornice po vojni je bilo uspešno in posli zbornice so rastle. Leta 1920. je bil izvoljen za predsednika zbornice Djordje Radojlović, ki je bil eden njenih ustanoviteljev ter ostal na tem mestu do svoje smrti l. 1929. Za njim je prevzel predsedniško mesto podpredsednik zbornice Milutin Stanojević, ki je še danes njen predsednik.

Od novih ustanov, ki jih je ustanovila zbornica za pospeševanje trgovine in gospodarstva je zlasti omeniti njen enoletni višji trg. tečaj, ki je bil ustanovljen leta 1922. in ki je imel od tedaj že nad 1000 slušateljev ter kmetijski oddelek, ki je bil osnovan l. 1929. Posebno kmetijski oddelek je razvil živahno delavnost in razdal kmetovalcem na tisoče sadik boljših sadnih dreves. Poleg tega je podpiral kmetovalce z dobrimi semeni in kmetijskimi stroji. Semer in parutnjno so dobivali kmetovalci proti povrnitvi stroškov, kmetijsko orodje na posodo, vse drugo pa brezplačno.

Končno je ustanovila zbornica l. 1931. še svoje razsodišče, ki je razvilo zelo plodonosno delavnost. Od 1. avgusta 1931 pa do julija 1934 je bilo vloženih pri tem razsodišču nad 5000 tožb, od katerih je bilo 91% rešenih že v 15 dneh.

Zbornica izdaja tudi svoj list, ki izhaja mesečno in v katerem so objavljeni vsi važnejši ukrepi in predlogi zbornice. Kakor ljubljanska in druge zbornice, dela tudi beograjska zbornica v najlepši harmoniji s tamošnjo zvezo trgovskih združenj.

Zaradi svojega uspešnega dela se je beograjska zbornica tudi krepko uveljavila v javnosti in njena 25-letnica je bila dogodek, ki je bil pomemben za vso našo gospodarsko javnost.

Naše terjatve proti Nemčiji narasle že na 400 milijonov dinarjev

V zadnjem tednu je naš aktivni saldo proti Nemčiji narasel od 381 na 400 milijonov Din. Zadnje izplačilo je z dne 3. junija.

Naš aktivni saldo proti Italiji pa znaša 184,4 milijona Din.

Proti Bolgarski znaša naš saldo 884.000 Din, proti Turčiji pa 830.000 Din.

V resnici skrajni čas, da se nekaj ukrene, da pridejo naši izvozniki do svojega denarja, ker smo vendar mnogo prerexni, da bi mogli dati tujim blagovna posojila v vrednosti že skoraj 600 milijonov Din.

Širši sestanek lesnih trgovcev in producentov

sklicuje Osrednja sekcija lesnih trgovcev pri Zvezi trgovskih združenj za soboto, dne 14. t. m. v Maribor.

Sestanek bo od 10. dopoldne v hotelu Orelc.

Dnevni red sestanka je določen takole:

1. Poročilo predsednika sekcije g. Fr. Škrbeca o položaju lesne trgovine.

2. Sankecije in organizacija našega lesnega izvoza.

3. Naši trgovinski odnosi s Madjarsko.

4. Novi trgi in naš eksport.

5. Kliringi in finančna ureditev izvoza.

6. Slučajnosti.

Vse štajerske lesne interesente nujno vabimo, da se sestanka udeleže v čim večjem številu, ker ne gre le zato, da se pogovorimo o nujnih ukrepih v korist našega lesnega izvoza, temveč da tudi manifestiramo za svoje pravice in za pospeševanje našega izvoza.

Tudi v lesni stroki zaposleno delavstvo in uradništvo se more udeležiti sestanka.

Volitve v zbornice

Volitve v trg. ind. in obrtniško zbornico v Novem Sadu so razpisane za 15. mare. Za predsednika glavnega volilnega odbora je določen predsednik trgovinskega odseka Velimir Vujić.

Obrtniška zbornica v Sarajevu je odgovorila na vprašanje trgovinskega ministarstva, da želi razpis volitev za drugo polovico meseca marca. Po novem bo volila zbornica 27 zborničnih svetnikov, od katerih bo volilo mesto Sarajevo 12, ostalih 15 pa drugi volilni okraji.

Povečajmo domačo porabo lesa!

Tako po vsej pravici vzklika v »Slovenec« predsednik lesne sekcije Zveze trg. združenj, g. Fr. Škrbec. Opozarja, kako se je v zadnjem času začelo v Švici močno gibanje, da se pri stavbah v večji meri uporablja les. Svoj članek zaključuje s temi tehtnimi in upravičenimi besedami:

»Ako čitamo ta apel švicarskih lesnih proizvajalcev na švicarsko javnost, moremo mnogo teh predlogov mirne duše osvoboditi tudi kot obupni krik našega gozdnega posestnika, lesnega industrija in trgovca. V Ljubljani sami lahko dnevno vidimo žalostne slike, kako kmet od jutra do večera ponuja drva za kurjavo skoraj zastoj, medtem ko se kurijo lepe palače z uvoženim koksom iz tujine in protivrednosti sto in sto tisočev dinarjev. Pa tudi pri gradnji palač se zadnje čase uporablja razno tuje blago, tako namesto parketov, ki so domač produkt, drag linolej itd. Vedno bolj se uporablja cement in železo, od česar naš narod ne uživa nobenega dobička. Ne zahtevamo rešitve samo od oblasti in tujih držav, ampak pogledimo, kaj bi sami lahko zboljšali, in to v korist posameznikov, vsega naroda in države.«

Cene rastejo

Združenje trgovcev Sarske banovine sporoča, da je moralo zaradi dviga cen sirovin zvišati detajlno ceno za namizno olje na 12 Din za liter. Ker je v Sremu letos malo zelja, je porasla njegova cena na 140 do 150 Din za 100 zeljnatih glav. — V Virovitiškem okraju, kjer se je še v začetku te sezone prodajal krompir po 45 do 50 Din za stot, se prodaja sedaj po 70 Din za 100 kil.

Izpiti za zidarske, tesarske, kamnoseške in vodnjakarske mojstre

bodo januarja 1936 v Ljubljani. Pismeni izpit se bo začel 3. januarja 1936 in bo trajal 5 dni, ustni se bo začel 9. januarja 1936. Prijave za izpit je vložiti po pristojnih združenjih za zidarske, tesarske, kamnoseške, oziroma vodnjakarske mojstre na Zbornico za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani, Beethovnova ulica 10. Vsa potrebna navodila za prijavo prejmejo kandidati pri pristojnih združenjih. Zbornici je treba prijave dostaviti najkasneje do 19. decembra t. l. Prav tako je do tega roka dostaviti prijave glede predhodnega izpita o obči izobrazbi in znanju. Ti izpiti pa bodo dne 13. januarja 1936.

Že v 24 urah

harva, plosca in hobotnice razli oblike, klobuka itd. škrab in svetilnika svajo, svratnike in manšeta. Poro, solli, munga in lika domate porile

tovarna JOS. REICH

Felzacht natij 4-6. Seimbargova ul. 2. Telefon 21. 22-78.

Politične vesti

Českoslovaška vlada vodi pogajanja z zastopniki Slovakov, da bi tudi oni vstopili v vlado. Slovaki zahtevajo svoj deželni zbor, ki bi imel zakonodajne pravice. Vlada pa jim je pripravljena dovoliti deželni zbor, ki bi smel samo v okviru splošnih državnih zakonov določati za Slovaško posebna določila. Verjetno je, da bo na tej podlagi dosežen sporazum s Slovaki.

Mussolini je imel v soboto v italijanskem parlamentu velik govor o nadaljnjih poteh italijanske zunanje politike. Ker je dopoldne dal veleposlanikoma Francije in Anglije zelo pomirjevalne izjave, se je splošno smatralo, da bo pomenil njegov govor pomirjenje in da bo omogočil sporazum v italijansko etiopskem konfliktu. To mnenje pa se je izkazalo kot napačno.

Ze ves zunanji potek seje je dokazoval, da Mussolini noče odnehati. V dvorani so bila nabita imena držav, ki izvajajo sankcije. Pod imenom Francije je bilo napisano: »Francija, tega ti nikdar ne pozabimo!« Mussolini sam je prišel v jekleni čeladi, ki jo je odložil, ko je stopil na oder. Položil je v čelado svoja zlata odlikovanja in nato so vsi drugi poslanci sledili njegovemu primeru in odlagali svoja odlikovanja. Nato je začel govoriti.

V glavnem je dejal: Na predvečer etiopskih dogodkov se je 27 milijonov Italijanov izjavilo za njegovo politiko in tej politiki ostane italijanski narod zvest. Pogajanja za mirno rešitev spora so se sicer vodila, svariti pa mora pred vsakim optimizmom. Sankcije ne bodo odvrnile italijanskega naroda od njegove poti. V zadostenje nam je, da je 90% francoskega naroda proti sankcijam. Nato je začel polemizirati z angleškim zunanjim ministrom ter govoril o njegovem zadnjem govoru skoraj žaljivo ironično. Koncem svojega govora je naglasil, da je pravica na strani Italije, ki bo zato do konca izvedla svoj afriški program.

Tako po Mussolinijevem govoru sta se sestala v Parizu Laval in Hoare. O sestanku je bil izdan komunikat, ki pravi, da je bilo na sestanku ugotovljeno popolno soglasje Francije in Anglije in da je tesno sodelovanje obeh držav zagotovljeno. Splošno se sodi, da je uspeh sestanka ta, da se je Francija popolnoma odločila za angleško stališče glede sankcij in da bodo te poostrene.

Laval in Hoare sta izdelala nove kompromisne predloge za likvidacijo italijansko-etiopskega konflikta. V svojih novih predlogih sta še bolj popustila Mussoliniju in ponujata Italiji poleg province Tigra, še province Danakil in Ogaden ter vso južno Etiopijo. To naj bi bila odškodnina Italiji za stroške vojne, v katero jo pač nihče ni silil. Od vseh držav proglašeno napadalec bi bil zaradi ljubega miru še nagrajen.

A tudi te predloge bo Mussolini odklonil, kakor se more sklepati po seji italijanskega senata, ki je bila v ponedeljek. Senat je namreč sklenil, da je v popolnem soglasju z Mussolinijem in proti vsakemu sporazumu, ki ne prizna vseh zahtev Italije.

Na južni etiopski fronti so bili hudi boji, pri katerih so imeli Italijani ko Etiopci po več sto mrtvih.

Velik letalski napad na mesto Desie so izvršili italijanski letalci. Na mesto so vrgli nad tisoč bomb, med njimi tudi mnogo vžigalnih, da je mesto čisto porušeno. Po svojih ogleduhih so izvedeli, da je v mestu etiopski cesar in metali so predvsem bombe na mesta, na katerih je bil pred bombardiranjem cesar. Očividno je bil namen bombardiranja, da bi bil ubit etiopski cesar. Ta namen pa se je ponesrečil.

Tudi bolnišnice, čeprav so bile vidno označene z rdečim križem, so bombardirala italijanska letala. Tudi na ameriško bolnišnico so vrgli veliko število bomb. Med žrtvami bombardiranja so večinoma žene in otroci, pa tudi nekateri ranjenci ter neki francoski novinar in neka ameriška bolničarka. V vsej kulturni javnosti je povzročilo italijansko bombardiranje največje ogorčenje in ameriški listi zahtevajo od predsednika Roosevelta, da tudi formalno nastopi proti temu barbarškemu činu. Zaradi tega brezobzirnega bombardiranja je poostritev sankcij proti Italiji še bolj verjetna.

Na londonski pomorski konferenci je zahtevala japonska delegacija, da se prizna Japonski popolno enakopravnost z brodogoji Anglije in U. S. A. Roosevelt je ta predlog na-čno odbil.

Španska vlada je odstopila, ker je zaradi številnih afer, ki so bile odkrite v zadnjem času, razpadla vlada koalicijska.

Denarstvo

Odlog plačil je dovoljen:

(v oklepaju; od kedaj velja odlog plačil in dovoljena obrestna mera za stare vloge)

Hranilnici in posojilnici v Majšpergu za 6 let (10. junija 1935, 2%.)

Ljudski hranilnici in posojilnici v Mirni peči za 6 let (5. maja 1934, 2%.)

Hranilnici in posojilnici v Semiču za 6 let (30. aprila 1934, 2%.)

Posojilnici v Slatini za 6 let (2. avgusta 1935, 2%.)

Hranilnici in posojilnici v Slivnici pri Celju za 6 let (24. avgusta 1935, 2 in pol odstotka).

Hranilnici in posojilnici Sv. Jakob ob Savi za 3 leta (22. junija 1934, 2%.)

Posojilnici v Sv. Križu pri Kostanjevici za 6 let (29. avgusta 1935, 2 in pol odstotka).

Kmečki hranilnici in posojilnici v Sv. Tomažu pri Ormožu za 5 let (14. julija 1934, 3%.)

Hranilnici in posojilnici v St. Jerneju za 6 let (30. maja 1934, 2%.)

Hranilnici in posojilnici v St. Rupertu za 5 let (29. maja 1934, 2%.)

Hranilnici in posojilnici v Vidmu za 5 let za dolgove, nastale pred 8. majem.

Obrestna mera za stare vloge po 2%.

Hranilnici in posojilnici v Zagradcu za 6 let od 18. X. 1935 dalje. Odlog plačila za dolgove do 4. maja 1934. Obrestna mera za stare vloge po 2 odstotka.

Hranilnici in posojilnici v Zepovcih pri Apačah za 3 leta od 24. oktobra 1935 dalje. Obrestna mera za stare vloge po 3 odstotka od 24. oktobra 1935 dalje.

Poštna hranilnica v novembru

Število vlagateljev je v novembru naraslo za 3929 na 357.326, vloge pa so nazadovale za 1,2 na 814 milijonov Din. Število čekovnih računov se je povečalo za 97 na 25.369. Vsega prometa je bilo 6.289 milijonov Din, od tega brezgotovinskega za 51,8%. Vloge v čekovnem računu so narasle za 27,7 milijona Din na 1185,73 milijona Din.

*

Srbski centralni privredni banki v Sarajevu je dovoljen odlog plačil za 6 let od 12. maja 1934 dalje, obrestna mera za stare vloge pa na 2%.

Po izkazu Angleške banke je njen obtok bankovecev nazadoval za 2,55 na 398,9 milijona funtov, njena zlata podloga pa se je povečala za 0,69 na 198 milijonov funtov, da je njeno kritje naraslo od 38,47 na 39,69 odstotkov.

Uvoz nemških bankovecev je prepovedala nemška vlada. Dovoljen je samo uvoz bankovecev v vrednosti do 30 mark.

Po izkazu Reichsbanke z dne 30. novembra se je obtok plačilnih sredstev dvignil od 5788 na 6307 milijonov mark, dočim je ostala zlata podloga skoraj neizpremenjena (88 milijonov mark), devizna pa se je znižala za 0,18 na 5,3 milijona mark.

»Trgovski tovariši«

Izšla je 11. številka te naše odlične gospodarske revije s posebno bogato in aktualno vsebino. Na uvodnem mestu je objavljen članek g. Draga Potočnika o javnih delih v naši državi, iz katerega objavljamo daljši izvleček. — Zelo potreben je tudi članek o trgovski slovenščini, na katerega nujno opozarjamo vse trgovce in podjetnike. Jezikovne napake morajo izginiti iz napisov in inseratov, ker škodujejo ugledu podjetja. — Aktualen je tudi članek g. dr. V. Šarabona o gospodarstvu Rusije, zlasti o njeni zunanji trgovini in napredku njene industrijalizacije. Sledita kratka pregleda o svetovnih blagovnih trgih ter o gibanju indeksov na mednarodnih velikih borzah. Vrsto člankov zaključuje članek o našem gospodarstvu in sankcijah. Sledi še zanimiv listek. Vsebinsko novembrske številke »Trgovskega tovariša« je torej izredno zanimiva in zato upamo, da bo pridobila tej naši lepi gospodarski reviji, ki jo urejuje g. Josip Kavčič že 11. leto z lepim uspehom novih naročnikov. Naročnina znaša le 36 Din za vse leto. »Trgovski tovariš« se naroča pri Trg. društvu »Merkur« v Ljubljani, Trgovski dom.

Občni zbori

Izredni občni zbor Kolinske tovarne hranil, d. d. v Ljubljani bo v soboto, 21. decembra ob 10. v sejni dvorani Kreditnega zavoda za trgovino in industrijo. Na dnevnem redu je tudi povišanje glavnice od 2 na 4 milijone Din.

TEDEN LJUBLJANSKI BORZI

»Posebna priložila trgovskega lista«

Devizno tržišče

Tendencia nestalna; promet 6.549.210'83 Din

V nasprotju z minulim borznim tednom je bil na večerajšnjem borznem sestanku dosežen največji dnevni devizni promet nad 35 milij. dinarjev, torej več ko polovico celotedskega deviznega prometa, medtem ko je bilo v minulem tednu perfekuirano na petkov borzni dan najmanj zaključkov, na ponedeljke pa največ v višini preko dveh milij. Din. Napram prejšnjemu tednu znaša padec deviznega prometa le 90 tisoč dinarjev.

2. dec. Din	916.853'94	London—Dunaj
3. dec. Din	856.456'47	Dunaj—Berlin
4. dec. Din	554.221'37	Dunaj—London
5. dec. Din	705.360'64	London—Newyork
6. dec. Din	3.516.318'41	London—Newyork

Izmed poedinih deviz pokazuje največje nazadovanje Curih, dalje Amsterdam, Dindeviza, London in Solun, medtem ko je samo v Parizu bilo tokrat za 740 tisoč dinarjev večji devizni promet nego v prejšnjem borznem tednu.

Deviza	Minuli teden	Tekoči teden (vse v tisočih dinarjev)
Amsterdam	140	64
Berlin	440	590 priv. kliring
Din-deviza	540	238 avstr. priv. kliring
Dunaj	1.065	1.225 priv. kliring
Curih	529	186
London	2.851	2.548 inkl. priv. kliring
Madrid	80	—
Newyork	644	817
Montreal	5	—
Pariz	76	816
Praga	40	—
Solun	242	85 boni
Varšava	1	—
Trst	6	10

Narodna banka je še nadalje posredovala zalsti v Londonu, katerega je na vseh borznih sestankih tek, tedna dajala po tečaju Din 253'—, poleg tega pa je bilo zaključeno še Curiha, Amsterdama in Pariza skupno za Din 125.000'—.

V privatnem kliringu je bil ves tekoči teden trgovan angleški funt na bazi Din 252'20—253'80, grški boni le dne 5. t. m. na bazi Din 29'65—30'35, nemška marka dne 3. in 5. t. m. na bazi Din 14'70—14'90, večeraj pa za Din 0'10 nižje, dočim je notiral avstrijski šiling v ponedeljek in torek na bazi Din 8'77—8'87, v sredo Din 8'80 do 8'90, od četrta 5. t. m. dalje pa na bazi Din 8'85—8'95.

S primo Narodne banke				
Devize	Povpr. Din	Pon. Din	Povpr. Din	Pon. Din
Amsterdam	2975'70	2990'29	2976'41	2991'01
Berlin	1756'08	1769'95	1756'08	1769'95
Bruselj	742'49	747'56	740'72	745'78
Curih	1421'01	1428'08	1421'01	1428'08
London	216'41	218'47	216'21	218'27
Newyork	4362'54	4398'86	4357'20	4393'51
Pariz	286'60	291'03	289'17	290'61
Praga	181'78	182'89	181'35	182'45
Trst	353'87	356'96	353'87	356'96

V tekočem borznem tednu dosežena tečajna razlika znaša pri Amsterdamu +0-71 (poena), pri Bruslju —1-77, pri Londonu —0-20, Newyorku —5-35, pri Parizu in Pragi —0-43, Curih je ostal neizpremenjen, medtem ko sta Berlin in Trst večeraj notirala na bazi tečajev od 2. t. m.

Efektno tržišče

Tendencia neizpremenjena stalna

Prometa ni bilo v državnih, ne v privatnih vrednostnih papirjih.

Državne vrednote so beležile takole:

	2. XII. Din	6. XII. Din
7% investicijske posojilo	76	78
8% Blairovo posojilo	78	79
7% Blairovo posojilo	69	70
7% Seligmanovo pos.	78	75
4% agrarne obveznice	43	46
6% begluške obveznice	60	61
2½% vojna škoda	354	356

Dne 4. t. m. je beležilo 7% stabilizacijsko posojilo Din 78'— v ponudbi, medtem ko 6% obveznice dalmatinskega agrarja in 5% srednjeročne obveznice tudi v tem tednu niso beležile.

Žitno tržišče

Tendencia stalna čvrsta

Zaključkov ni bilo, dočim so cene zelo poskočile pri žitu, in sicer za Din 3'50 pri stari bački, a za Din 5'50 pri stari banaški koruzi, dalje za Din 6'— pri časi primerne suhi ter za Din 6'50 pri umetno sušeni koruzi, letine 1935. Tudi slavonski oves se je podražil za celih Din 12'— pri 100 kg; pravtako pšenica, in sicer bačka za Din 5'50, banaška pa za Din 3'— pri 100 kg. Nasprotno pa so mlevski izdelki beležili povsem brez izprememb. Beli štajerski krompir je od torika dalje notiral za Din

2'— višje pri 100 kg, franko nakladalna postaja.

Zito:

Koruza:	Din	Din
stara, popolnoma suha, franko vagon bačka postaja, plačljivo proti duplikatu	107'50	110'—
stara, popolnoma suha, franko vagon banaška postaja, plačljivo proti duplikatu	107'50	110'—
času primerna, suha, letine 1935, s kvaliteto garancije, franko vagon nakladalna postaja	95'—	97'—
umetno sušena, letine 1935, plačljivo proti duplikatu, parit. Indija	102'50	105'—

Pšenica: bačka 79/80, promptna dobava 167'50 170'—; banaška 78, promptna dobava 165'— 167'50

Oves: nov, zdrav, suh, rešetan, feo. vagon slavonska post., plačljivo proti duplikatu 144'50 145'—

Mlevski izdelki:

Moka: pšenična Og, banat. postaja, ekskl. prometni davek, plačljivo proti duplikatu 265'— 275'—; pšenična Og, bačka postaja, ekskl. prometni davek, plačljivo proti duplikatu 265'— 275'—; pšenična 2 bačka postaja, ekskl. prometni davek, plačljivo proti duplikatu 245'— 250'—; pšenična 5, bačka postaja, ekskl. prometni davek, plačljivo proti duplikatu 225'— 230'—

Otrobi: pšenični, debeli, v ecal. 50 kg vrečah, bruto za neto, ekskl. prometni davek, feo. vagon, bačka postaja 110'— 115'—

Deželni pridelki:

Krompir: beli štajerski, franko vagon nakladalna postaja 64'— 67'—

Lesno tržišče

Tendencia zelo mlačna

V zadnjem tednu ni bilo nobenih posebnih povpraševanj, se manj pa zaključev. Situacija na našem lesnem trgu je že sedaj naravnost obupna, ker se je vsak izvoz iz Slovenije popolnoma ustavil. Manjši obrati so že vsi ustavili nadaljnjo produkcijo, dočim večji le v toliko obratujejo, kolikor je za izdelavo že pripravljene blaga, ki bi se sicer moglo pokvariti; še tekom meseca pa bodo tudi ta podjetja prisiljena povsem ustaviti obratovanje. Poleg tehničnega delavstva so posebno prizadeti posestniki gozdov, ker ne morejo oddati jesenske in zimske sečnje, a še najbolj so pa prizadeti najbednejši — to so vozniki, kateri so baš na zimo brez sredstev in brez zaslužka. Tudi v primeru, da bi bile sankcije kmalu ukinjene, čakajo naše lesno trgovino še zelo težki časi. Kajti na eni strani so naši odjemalci že preje računali z možnostjo sankcij in so se krili delema pri nas, večinoma so se pa preorientirali na avstrijski in madjarski trg, kjer se ne izvajajo sankcije in kjer so izvozniki uživali ter se uživajo — vse mogoče železnike in carinske bonitete. Predno pa se bodo za primer ukinitve sankcij — zopet uredile plačilne možnosti, bo skoro golovo, po dosedanjih izkušnjah, preteklo mnogo, mnogo časa. — O kakem nadomestilu praktično ni govora; vsaj dozdaj še ni nič znanega. Sicer pa danes ni več časa zgolj za iniciative in navete, ampak je že skrajni čas, da se pokažejo rezultati ter se temu stanju napravi takojšen konec s pozitivnim delom! Le tako bo mogoče prepričati sicer neizogiben gospodarski polom velike večine najtežje prizadetih lesnih interesentov v naši banovini.

»Službeni list«

kr. banske uprave dravske banovine z dne 7. decembra objavlja: Pravilnik o opravljanju pregledov zadrug (zvez) in o skladu za opravljanje pregledov — Izprememb in dopolnitve pravilnika za uporabo uredbe o zaposlovanju tujih državljanov (prošnje za zaposlovanje tujih gledaliških igralcev in umetnikov) — Tolmačenje o družbah z omejeno zavezo (v smislu čl. 6. uredbe o zaščiti denarnih zavodov se smatrajo tudi zadruga z o. z. kot družbe z o. z.) — Oprostitev turističnega propagandnega materiala iz Madjarske od uvozne carine — Podaljšanje veljavnosti spominskih znamk kralja Aleksandra I. (do 31. decembra 1935) — Razne ratifikacije mednarodnih pogodb — Razne razglase sodišč in uradov ter druge objave.

Narodna banka bo odkupila ital. terjatve izvoznikov

Na predlog Narodne banke je finančni minister odredil delno likvidacijo terjatev naših izvoznikov v Italiji. Uvozniki bodo še nadalje plačevali dolgove za uvoženo blago iz Italije na zbiralni račun Narodne banke po tečaju 355-40Din za 100 lir. Da pa se olajša položaj izvoznikov, bo začela Narodna banka odkupovati vse izvozniške terjatve v višini do 100.000 italijanskih lir, ki so bile vplačane v kliringu pred 18. novembrom. Za terjatve, ki presegajo ta znesek in za one terjatve, ki bodo vplačane po 18. novembru, se bo naknadno uredila likvidacija.

Dobave-licitacije

Komanda mornarice v Zemunu sprejema do 15. decembra ponudbe o dobavi večje množine raznega sukanca.

Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do dne 18. decembra ponudbe o dobavi žične mreže, vrtalega orodja in ključev, železno mreže, 5 kg bakelit-laka in 5 kg porcelan kita, 2 merilca za zračni pritisk in 50 zakovačnih spojk za golo bakreno žico, 50 kg tolotne masti za kroglične ležaje in 300 kg specialne tolotne masti za mazanje vročih ležajev in 10.000 kg ovsca.

Komanda mornarice v Zemunu sprejema do 18. decembra ponudbe o dobavi raznega namiznega porcelanastega in steklenega pribora.

Direkcija drž. rudnika Zenica sprejema do dne 19. decembra ponudbe o dobavi žice za dinamo in pogonskih jermen.

Direkcija drž. rudnika Velenje sprejema do dne 18. decembra ponudbe o dobavi 50 m jeklene žične vrvi, krogličnih in valjastih ležajev ter jeklenih kroglic.

(Predmetni oglasi so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na v pogled.)

Licitacije:

V komandi 2. bataljona 2. pontonirkega polka v Ptuju se bo sklepala dne 12. decembra pogodba za nabavo fižola, testenin, riža, pšeničnega zdroba, svinjske masti, olja in čebule.

Dne 12. decembra bo ofertalna licitacija v pisarni referenta inženjerije štaba Dravske divizijske oblasti v Ljubljani za oddajo popravila XIV. objekta, dne 13. decembra za oddajo IX. objekta in dne 14. decembra za oddajo popravila I. objekta vojašnice Vojvode Mišiča v Ljubljani.

Dne 14. decembra bo pri ekonomskem oddelku Generalne dir. železnice v Beogradu v novem poslopiju ministrstva I. javna ofertalna licitacija za dobavo 1257 dimnih cevi in 10.870 vodogrelnih cevi.

V intendanturi komande savske divizijske oblasti v Zagrebu bo dne 11. decembra pogodba za nabavo 10.000 kg kave in 1.000 kg čaja.

Dne 16. decembra bo pri Direkciji drž. železnice v Ljubljani druga pismena licitacija za oddajo kolodvorske restavracije na postaji Novo mesto v triletni zakup.

Dne 16. decembra bo v pisarni komisarja Dravske vojni bolnice v Ljubljani druga ustna licitacija za oddajo dobave telečjega mesa, mleka in žemlje.

Dne 18. decembra bo v pisarni referenta inženjerije štaba dravske divizijske oblasti v Ljubljani druga ofertalna licitacija za oddajo dela kopalnice v vojašnici v Mojstrani.

Dne 19. decembra bo v Upravi O. oddelka vojni-tehničnega zavoda v Sarajevu pismena licitacija za dobavo večje množine glanc-kartona.

Pri direkciji šum v Zagrebu se proda dne 16. decembra na javni ofertalni licitaciji bukovi in kostanjevi les.

Pri direkciji šum kraljevine Jugoslavije v Ljubljani se proda na javni ofertalni licitaciji dne 18. decembra večja množina režijskega lesa v področju šumske uprave Bled, dne 19. decembra v področju šumske uprave v Bohinjski Bistrici in dne 20. decembra v področju šumske uprave Kranjske gora.

Pri vojni-tehničnem zavodu v Kragujevcu bo dne 14. decembra ofertalna licitacija za dobavo večje množine jekla, dne 16. decembra za dobavo vijakov, dne 21. decembra za dobavo raznega stekla, steklenih prizem, ogledal itd.; dne 27. decembra pa dobava 2.700 kg cina in 15.000 kg antimona, dne 31. decembra za dobavo 3 zaščitnih senčnikov, dne 3. januarja 1936 pa za dobavo večje množine raznega usnja.

Še o tvornici aluminija v Beogradu

Debata o novi privilegirani tvornici aluminija v Beogradu v jugoslovanskih listih še ni utihnula. Tako je objavila o novi tvornici daljši članek tudi splitska »Nova Doba«, ki piše med drugim: Ker leže skoraj vsa ležišča boksita v Primorski banovini, je upravičen občutek, zakaj se ni tvornica mesto v Beogradu ustanovila v Primorski banovini. Ugledisti, ki so dovoljene novi tvornici, so prevelike, ker ne bo nova tvornica oproščena samo vseh državnih davkov, temveč tudi vseh samoupravnih doklad, carin, taks in celo zborničnih doklad. Poleg tega pa morajo kupovati vsa državna in samoupravna podjetja in oblasti aluminij pri novi tvornici, če niso njeni izdelki za 15% dražji ko od drugih ponudnikov. Tvornica aluminija je ustanovljena s kapitalom 10 milijonov Din, kar je za podjetje takšne vrste zelo malo. »Nova Doba« pravi, da se vsiljuje misel, da je bila ustanovljena družba z malim kapitalom, ker se bo šele sedaj iskal za tvornico potrební kapital. Ugodnosti so torej dane temu drugemu velikemu kapitalu, za katerega se pa še ne ve, v katerih rokah da je. Ta misel je tem bolj upravičena, če se pregleda seznam članov upravnega sveta nove družbe. Tu je treba v prvi vrsti omeniti dr. Ivana R. Ivanovića (dr. Richarda Krausa) in njegovo ženo, ki sta določena za delegirana člana upravnega odbora, kar pomeni, da sta ona dejanska lastnika te družbe in njenih ugodnosti. Dr. Ivan Ivanović nima prav nobenega ležišča boksita v Dalmaciji in prav tako tudi ne ostali gospodje iz Dalmacije, ki so v upravnem svetu nove družbe. Ti gospodje so: inž. Kargotić, poslanec dr. Novaković, bivši ban dr. Tartaglia in britanski podkonzul Perić. V upravnem svetu nove družbe pa ni niti enega onih Dalmatincev, ki se dejansko bavijo s proizvodnjo in predelavo boksita. Končno pripominja »Nova Doba«, da se v naši državi porabi na leto samo 150 do 200 ton aluminija, za kar se pač ne bi izplačala graditev nove tvornice. Toda aluminij je važen za letalstvo in ker 15 let ne more dobiti nihče drug koncesije za novo tvornico aluminija, bi se moralo na vsak način vedeti, kdo bo v resnici dal kapital za zgraditev tvornice.

Zunanja trgovina

Nemški avtomobilski dumping

Nemčija bo letos izvozila avtomobilov za 60 milijonov mark, to je za polovico več ko lani. Povečani izvoz avtomobilov je posledica nemškega avtomobilskega dumpinga, ki ga zlasti čuti Francija. Tako je v prvih devetih mesecih t.l. narasel izvoz nemških avtomobilov od 10.552 v l. 1934 na 17.572 letos, dočim je francoski izvoz padel od 19.955 na 14.787. Skupno bodo letos prodale nemške tvornice 210.000 voz, dočim so jih l. 1934 je 150.000.

Pogajanja naše delegacije z zastopniki francoske vlade glede večjega uvoza našega blaga v Francijo v nadomestilo za izgubljeni italijanski trg, so naletela na znatne težkoče.

Naše trgovinsko ministrstvo je izdalo posebne ukrepe za olajšanje izvoza živine v Egipt, Malto in Palestino. Interesenti naj se obrnejo za informacije na Urad za kontrolno izvoza živine v Beogradu, Ratnički dom.

Trgovinska pogajanja s Španijo se bodo v kratkem začela. Kmetijsko ministrstvo poziva vse zainteresirane, da mu sporoče svoje želje.

Italijanska vlada sporoča oficialno, da ne bo v nobenem pogledu ovirala tranzitnega prometa skozi Italijo.

Zaradi sankcij so morale mnoge italijanske tvornice omejiti svoje obratovanje ali pa sploh ustaviti. Da se ne bi povečala brezposelnost, zahtevajo sedaj fašisti od tvornic, da znižajo delovno dobo.

Španska vlada je predložila parlamentu zakonski načrt, po katerem bi se zelo omejil uvoz v Španijo.

Doma in po svetu

Svetilnik v čast blagopokojnega kralja Zedinitelja je bil v nedeljo odkrit v Splitu. Odkritja se je udeležila velikanska množica, kakršne Split še ni zlepa videl. Slav-

nostni govor je imel kr. namestnik dr. Petrović, v imenu vlade je govoril minister Komnenović.

Plujski mestni svet z g. Jeršetom kot županom na čelu je ban dravske banovine razrešil njegove dolžnosti ter imenoval za župana odvetnika dr. Remca, za podpredsednika pa trgovca Cvikla. Tudi ves mestni svet je imenovan nov.

Socialisti nameravajo zaprositi notranjega ministra za dovoljenje, da se obnovi jugoslovanska socialistična stranka, katere ustanovitev pripravljajo.

Bivši koroški poslanec Fran Grafenauer je težko obolel in se je vsak čas bati katastrofe.

Poštni minister je dobil od ministrskega sveta pooblastilo, da ukrene vse potrebno za modernizacijo in spopolnitev telefonskega prometa v državi. Upamo, da bo sedaj dobila ljubljanska direkcija potrebne kredite za postavitve tretjega zveznega agregata pri avtomatični centrali.

Ministrski svet je zvišal mesečne dobave kočevskega premogovnika od 200 na 800 ton in je s tem obratovanje kočevskega premogovnika zagotovljeno. Tudi belokranjski premogovnik bo zopet dobavljal premog železnici.

Združno tvornico usnja nameravajo ustanoviti novosadski čevljarji.

Zagrebska delniška pivovarna izkazuje za l. 1935. pri glavnici 20 milijonov Din 1,7 milijona Din čistega dobička.

Vojvodinske livarne, d. d., ki so skoraj izključno last češkoslovaškega državljanja Karla Weisskoppa, se bodo znatno povečale. Med drugim bodo livarne začele izdelovati tudi emajlirano posodo, toda samo kadi za kopalnice in večje stvari. Samo nova tvorniška poslopja bodo veljala poldrug milijon dinarjev. Tujemu kapitalu se pač v Jugoslaviji dobro godi.

Avstrijske oblasti so začele v zadnjem času izganjati naše državljane in tudi takšne, ki so že živeli desetletja v Avstriji in si tam priborili tudi razne pravice. Še lepše pa je to, da so začele v našo državo vtihotapljati tudi tuje potepuhe.

Na Južnem Tirolskem so zopet začeli izhajati nemški listi. Kdaj začno izhajati v Julijski Benečiji slovenski?

Egiptska vlada je do nadaljnjega zadržala v portsajidskem pristanišču 180.000 ton premoga in 97.000 ton nafte, ki je bila namenjena za italijansko vojsko v Afriki.

Po poročilih nekaterih listov se je v petek začela velika bitka na severnem bojišču. Etiopci pa ne bodo napadli italijanske armade pri Makali, temveč iz bokov, ker je pri Makali italijanska vojska preveč dobro utrjena.

Standard Oil Comp. in Perzijska petrolejska družba demantirata, da bi sklenile posebno pogodbo z Italijo glede dobave petroleja za primer raztegnitve sankcij tudi na petrolej.

Vsem oficirjem in vojakom, ki služijo v Afriki, je italijanska vlada povišala plače. Pa bo deficit še večji!

Nizozemski parniki, ki vozijo iz Nizozemske Indije, ne pristajajo več v italijanskih pristaniščih, temveč samo v francoskih.

Angleži so začeli utrjevati pristanišče na grškem otočku Lemnosu, ki postane pomorsko oporišče za angleško brodogojstvo.

Angleški komunisti so prijavili svoj vstop v laburistično stranko, ki jo smatrajo kot federativno fronto vsega delavstva. Če bo njih prijava tudi sprejeta, pa še ni gotovo.

Tržna poročila

Tržne cene v Celju

dne 1. decembra 1935.

Govedina: 1 kg volovskega mesa od 6 do 10 Din, kravjega mesa 6, vampov 4, pljuč 5, jeter 8, ledvic 8, loja 5 Din.

Teletina: 1 kg telečjega mesa od 8 do 12, jeter 8, pljuč 8 Din.

Svinjina: 1 kg prašičjega mesa 12 do 16, pljuč 8, jeter 7, glave 8, parkleev 6, slanina domače 14 do 15, slanina hrvaške 15, slanina na debelo 15, sala 15, suhe slanine 18 do 20, masti 17, šunke 18 do 20, prekajenega mesa 14 do 18, prekajenih parkljev 8, prekajene glave 10 do 12, jezika 14 do 16 Din.

Konjsko meso 1 kg 4 Din.

Klobase: 1 kg krakovskih 20, debrecinskih 18, hranovk 20, safalad 18, posebnih 20, tlačenk 16, polsuhih kranjskih 26, suhih kranjskih 30, 1 kranjska klobasa 3 do 4'50, 1 kg braunšviških 10, salami 42 do 60 Din.

Perutnina: 1 piščanec 8 do 16, kokoš 16 do 25, puran 60, domači zajec 5 do 10 Din.

Mleko, maslo, jajca, sir: 1 liter mleka 1'75 do 2, kisle smetane 12, 1 kg surovega masla 22, čajnega masla 26 do 30, masla 20, bohinskega sira 24 do 28, trapistovskega sira 16 do 20, ementalskega sira 24 do 30, sirčka 6, eno jajce 1'25 Din.

Pijača: 1 liter starega vina 14 do 16, novega vina 10 do 12, piva 10, žganja 25 do 30 Din.

Kruh: 1 kg belega kruha 4, polbelega kruha 3'50, črnega kruha 3, 1 žemlja, mala 0'50 Din.

Sadje: 1 kg jabolk 2 do 4, hrušk 5, grozdja 4 do 6, navadnega kostanja 4, orehov 6, luščenih orehov 25, suhih češpelj 8'50 do 10, suhih hrušk 7, 1 limona 1 Din.

Specerijsko blago: 1 kg kave Portoriko 78, Santos 54, Rio 44, pražene kave od 54 do 98, čaja 96 do 130, kristal belega sladkorja 13'50, sladkorja v kockah 15'50, sladkorja v prahu 16, medu 18 do 20, kavne primesi 16, riža 5'50 do 12, 1 liter namiznega olja 13, olivnega olja 16 do 30, buč-

nega olja 13, 1 liter vinskega kisa 4, navadnega kisa 3, petroleja 7, špirta denat. 11, 1 kg soli morske 2'75, soli kamene 3, celega popra 38, mletega popra 40, paprike 28, sladke paprike 32, testenin 7 do 11, mila 12'50, karbida 8'50, sveč 13, kvasa 32 do 36, marmelade 8 do 28, sode za pranje 2 Din.

Mlevski izdelki: 1 kg moke št. 00 in 0 Din 3'25, moke št. 2 Din 3'—, moke št. 4 Din 2'80, moke št. 6 Din 2'50, ržene moke 2'75, pšeničnega zdroba 3'50, koruznega zdroba 2 do 2'25, pšeničnih otrobov 1'50, koruzne moke 1'77, ajdove moke 4, kaše 4, ješprenja 3'75, ovsenega riža 7 Din.

Zito: 1 q pšenice 200, rži 180, ječmena 160, ovs 160, prosa 200, koruze 130 do 140, ajde 150, fižola 200 do 300, graha 1200, leče 1200 Din.

Kurivo: 1 q premoga, črnega trboveljskega 34 do 36, črnega zabukovskega 35 do 39, rjavega velenjskega 20 do 22, 1 kub. meter trdih drv 85, 100 kg trdih drv 22, 1 kub. meter mehkih drv 60, 100 kg mehkih drv 20 Din.

Krma: 1 q sladkega sena 60 do 65, polsladkega sena 55 do 60, kislega sena 45 do 50, slame 35 do 40, prešana stane več 5 Din.

Zelenjava in gobe: 1 glava endivije 0'50 do 1, 1 kg poznega zelja 1'50, kislega zelja 4, ohrovt 2'50, karfiž 8 do 10, kolerabe 2, 1 komad kolerabe 0'25, 1 krožnik špinacije 1'25, 1 kg čebule 4, česna 10, krompirja poznega 1, repe 0'50, kisle repe 3 Din.

Radio-Ljubljana

Sreda, dne 11. decembra. 12.00: Plošče.

— 12.45: Vremenska napoved, poročila. — 13.00: Cas, obvestila. — 13.15: Plošče. — 14.00: Vremensko poročilo, borzni tečaj. — 18.00: Pravljičje (gdč. Mileva Boltarjeva, članica Narodnega gledališča). — 18.20: Storžek se bo poboljšal (člani rad. dram. druž.). — 18.40: O morfologiji in geologiji planincev (g. prof. Janko Mlakar). — 19.00: Cas, vremenska napoved, poročila. — 19.30: Prenos z Dunaja. — 22.00: Cas, vremenska napoved, poročila. — 22.15: Duet mandoline in kitare ter dveh kitar (Samarin in Antunovič).

Četrtek, dne 12. decembra. 12.00: Dvorakove skladbe (plošče). — 12.45: Vremenska napoved, poročila. — 13.00: Cas, objava sporeda. — 13.15: Virtuozni igrajo (plošče). — 14.00: Vremensko poročilo, borzni tečaj. — 18.00: Koncert Debussyjeve glasbe (Radijski orkester). — 18.40: Slovenščina za Slovence (g. dr. Rudolf Kolarič). — 19.00: Cas, vremenska napoved, poročila. — 19.30: Nacionalna ura. — 20.00: Prenos iz Beograda. — 22.00: Cas, vremenska napoved, poročila. — 22.15: gospod Drago Žagar poje s spremljevanjem Radijskega jazz.

KLIFEJE
vseh vrst po
fotografijah
ali risbah
izvz. suja
najsolidnejše

KLIFARNA ST-DEU
LJUBLJANA-DALMATINOVAČ

'KVERTA'
D. Z. O. Z.
LJUBLJANA
Tyrševa cesta št. 67

TVORNICIA KVERT IN
KONFEKOLJA PAPIRJA

Naročajte in čitate "Trgovski list"!

Od 3—5%

se Vam obrestujejo prihranki, ki jih naložite pri nas.

Pred zločinci

je zavarovan denar, ki se zaupa nam.

Nad 10.000 vlagateliev
štejemo v svoj krog.

Vabimo vanj vse,

ki hočete vlagati v shranitev in obrestovanje pri zavodu, za katerega jamči z vsem premoženjem in davčno močjo
Dravska banovina.

Kratkoročna posojila
dajemo pod ugodnimi pogoji

**HRANILNICA
DRAVSKE BANOVINE
LJUBLJANA**

(prej Kranjska hranilnica)